

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਲਾਹੌਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1947 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ 54

ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ ਐਕਟ (1936 ਦਾ IV) - ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ 17 - ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ - ਕੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ - ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ - ਕੀ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ 1936 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਸੀ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

30 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ ਭੰਡਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ. ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 27 ਦਸੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਧਾਰਾ 115, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 23 ਜੁਲਾਈ, 1946 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਲਾਮ ਰੱਬਾਨੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦੇ ਅਧੀਨ

ਨਿਯੁਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ, 1936, ਮਿਤੀ 22 ਦਸੰਬਰ, 1945, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ ਕੀਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਕ੍ਰਮ

ਭੰਡਾਰੀ, ਜੇ.-ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ (1936 ਦਾ IV) ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ ਜੋ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੁਕਿੰਗ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ 9 ਅਗਸਤ, 1942 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ 1936 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਿਤੀ 31 ਅਗਸਤ, 1945 ਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਹ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1945 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ 468 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਾਮ ਰੱਬਾਨੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ 22 ਦਸੰਬਰ, 1945 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 1936 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ (IV of 1936) ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਉਜਰਤਾਂ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਜਾਂ ਘਿਣਾਉਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪ-ਭਾਗ (3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"ਜਦੋਂ ਉਪਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗੀ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਗਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇੜ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੈ, ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ, ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਜਰਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੱਟੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਦਸ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਸ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ.....।"

ਫਿਰ ਇੱਕ ਉੱਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਜੇਕਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭੈੜੀ ਜਾਂ ਘਿਣਾਉਣੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਜਰਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।”

ਧਾਰਾ 17 ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਜਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ੳ) ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇਕਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤਿੰਨ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜਾਂ

(ਅ) ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮੂਹ ਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਰੋਕੀ ਗਈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਾਂ

(ੲ) ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ/ਸੈੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ ਐਲ ਸੇਠੀ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਦਿਸ਼ਾ" ਨੂੰ "ਆਰਡਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼, ਤਾਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਜ਼ੀ ਉਮਰ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਐਨ.ਡਬਲਯੂ. ਰੇਲਵੇ ((1) 198 I.C. 814), ਵੈਸਟਨ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਾਰਾ 15(3) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਠੋਸ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਸਿੰਧ ਦੀ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਵੈਸਟਨ, ਜੇ., ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੁਦਰਾ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ

"ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ 1946 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 454 ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰ ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ "ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ" ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਜਰਤ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਰੋਕੀ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੂਹ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਇਸਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉੱਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ।"

ਖੇਮਾ ਨੰਦ ਬਨਾਮ ਪੂਰਬ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ((1) A.I.R. 1943 All. 243), ਅਤੇ ਪੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਦ ਰਨਿੰਗ ਸ਼ੈੱਡ ਫੋਰਮੈਨ, ਈ ਆਈ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ((2) A.I.R. 1946 Oudh. 148) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈਮਿਲਟਨ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਰੋਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਜੀ ਉਮਰ ਬਨਾਮ

ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਐਨ. ਡਬਲਯੂ. ਰੇਲਵੇ ((3) A.I.R. 1941 Sind. 191) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਥੋੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ:-

"ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੀ. ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਨਿੰਗ ਸੈਂਡ ਫੋਰਮੈਨ, ਈ. ਆਈ. ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ((1) A.I.R. 1943 All. 243), ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉੱਥੇ, ਥਾਮਸ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲਾ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਛੋਟਾ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ, 1936 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੁਕਿੰਗ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ 9 ਅਗਸਤ, 1942 ਨੂੰ ਤਾਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ 1936 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 31 ਅਗਸਤ, 1945 ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1945 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ, 1945 ਤੱਕ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ, ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉੱਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਉਜਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ, ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਉਜਰਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਲੱਗੇ। ਉੱਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀ ਗ਼ਲਤ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 ਦਾ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"(1) ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ੳ) ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇਕਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਤਿੰਨ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਅ) ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸਮੂਹ ਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਰੋਕੀ ਗਈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਾਂ

(ੲ) ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ।"

ਧਾਰਾ 17 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਜਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਜੇ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ "ਦਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ" ਜਾਂ "ਦਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ" ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਆਇਕ ਰਾਏ ਦੀ ਇੱਕ ਭਿੰਨਤਾ ਉਸ ਅਰਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਦਿਸ਼ਾ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਨੁਸਾਰ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ "ਆਰਡਰ" ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੇਮੈਂਟ ਆਫ ਵੇਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਭਾਵ, ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼), ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਉਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਜੀ ਉਮਰ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ* ((1) A.I.R. 1941 Sind. 181), ਵੈਸਟਨ, ਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 15(3) ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ 1946 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 454, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਰੋਕੀ ਗਈ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

"ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ 50 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਪੇਸ਼ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਆਫ ਵੇਜਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ "ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ।"

ਖੇਮਾ ਨੰਦ ਬਨਾਮ ਪੂਰਬ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ((1) A.I.R. 1943 All. 243), ਅਤੇ ਪੀ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਦ ਰਨਿੰਗ ਸੈਂਡ ਫੋਰਮੈਨ, ਈ ਆਈ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ((2) A.I.R. 1946 Oudh. 148) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈਮਿਲਟਨ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਰੋਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਹਾਜ਼ੀ ਉਮਰ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਐਨ. ਡਬਲਯੂ. ਰੇਲਵੇ ((3) A.I.R. 1941 Sind. 191) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਥੋੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ:-

"ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੀ. ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਨਿੰਗ ਸੈਂਡ ਫੋਰਮੈਨ, ਈ. ਆਈ. ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ((1) A.I.R. 1943 All. 243), ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉੱਥੇ, ਥਾਮਸ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਾਰਵਾਈ ਜੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਾਰਡੀਅਨ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਕਿਸੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੋਹੀਮਾ ਚੰਦਰ ਬਿਸਵਾਸ ਬਨਾਮ ਤਾਰਿਣੀ ਸਨਕਰ ਘੋਸ਼ ((1) I.L.R. 19 Cal. 487), ਪਖਵੰਤੀ ਦਾਈ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰਾ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ((2) (1896) I.L.R. 23 Cal. 201), ਵਿੱਚ ਰੀ ਬਾਈ ਹਰਖਾ ((3) (1896) I.L.R. 20 Bom. 667), ਇਮਤਿਆਜ਼-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਬਨਾਮ ਅਨਵਰ-ਉਲ-ਲਾਹ ((4) (1898) I.L.R. 20 All. 433), ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਦਾਸ ((5) (1912) 14 I.C. 56), ਮਾਜਿਦ ਫਾਤਿਮਾ ਬੇਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਅਕਬਰ ((6) I.L.R. 42 All. 514), ਵੇਂਗਨਾਤ ਰਾਜਾ ਵਾਸੁਦੇਵਾ ਰਵੀ ਵਰਮਾ ਰਾਜਾ ਅਵਰਗਲ ਬਨਾਮ ਨੈਥੀਲਥ ਮਤਾਥਿਲ ਰਮਨ ਕੁੱਟੀ ਮੈਨਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ((7) 56 I.C. 199—206), ਸੂਰਜ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ੰਭਰ ਨਾਥ ਭਾਨ ((8) A.I.R. 1925 Oudh. 260) ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਹੁਕਮ 43 ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਉੱਪ ਧਾਰਾ (j) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮ 72 ਜਾਂ ਹੁਕਮ 21 ਦੇ ਨਿਯਮ 92 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ (1) ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੁਕਮ 22 ਦੇ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੀਵ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਵੇਗੀ। ਫਿਰ, ਧਾਰਾ (m) ਹੁਕਮ 23 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ, ਸੁਲਾਹ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕ 1936 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਸੀ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਮੇਰੇ ਮਾਣਯੋਗ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।